

NedPhO|NKO

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 10.782.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 10.782.000

Over de instelling

Stichting Nederlands Philharmonisch Orkest, podiumkunsten, symfonieorkest met begeleidingsactiviteiten primair voor opera, Amsterdam

Stichting Nederlands Philharmonisch Orkest bestaat uit het Nederlands Philharmonisch Orkest (hierna: NedPhO) en het Nederlands Kamerorkest (hierna: NKO). NedPhO|NKO verzorgt per seizoen minimaal zes operaproducties van De Nationale Opera en een concertprogrammering in Amsterdam en Haarlem. Als operaorkest heeft NedPhO|NKO een internationale status verworven. In Nederland heeft de instelling een eigen publiek en weet door nieuwe presentatievormen en ongebruikelijke podia nieuwe groepen te bereiken.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.14 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Nederlands Philharmonisch Orkest een subsidiebedrag toe te kennen van € 10.782.000.

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van NedPhO|NKO. De uitvoeringskwaliteit is hoog en beide orkesten hebben de afgelopen jaren met succes een eigen publiek opgebouwd en een grotere zichtbaarheid gerealiseerd. Daarnaast begeleidt het orkest opera's van De Nationale Opera (onderdeel van Nationale Opera & Ballet). NedPhO|NKO is zeer goed geworteld in de stad en er zijn veel samenwerkingsverbanden. De instelling zet in op een verdere verbinding met Alkmaar en Haarlem.

NedPhO|NKO staat er financieel gezien goed voor en de Fair Practice Code wordt toegepast en is verwerkt in de begrote cijfers. Goed werkgeverschap is een van de vier kerndoelen. De instelling reflecteert goed op de Governance Code Cultuur en op de Code Diversiteit en Inclusie. Ze erkent dat er nog veel uitdagingen zijn, maar heeft deze opgenomen in een actieplan en overtuigt in de drijfveer om de doelstellingen te behalen.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van NedPhO|NKO. Het aandeel dat het orkest heeft in de producties van De Nationale Opera is van zeer hoge kwaliteit. De raad heeft ook waardering voor de wijze waarop het orkest de afgelopen jaren de toegankelijkheid heeft vergroot voor een groot en divers publiek. Met het Nederlands Kamerorkest heeft NedPhO|NKO een flexibel orkest in huis waarin de eigen verantwoordelijkheid van musici een grotere rol is gaan spelen. Met een diverse programmering op vertrouwde en nieuwe podia en festivals heeft het NKO een breed publiek weten te bereiken met uitvoeringen van hoge kwaliteit. De orkesten hebben ieder een eigen publiek opgebouwd en een grotere eigen zichtbaarheid gerealiseerd.

Vanaf 2021 heeft NedPhO|NKO met Lorenzo Viotti een nieuwe chef-dirigent. De raad ziet uit naar de nadere uitwerking van de artistieke plannen. NedPhO blijft zich in de periode 2021 – 2024 in samenwerking met De Nationale Opera richten op Duitse (laat)romantische opera's en zal dit aanvullen met hoogtepunten uit het Italiaanse repertoire. Het NKO combineert hedendaagse opera's met een belcanto trilogie en opera's uit de klassieke periode.

De raad oordeelt positief over de combinatie van het verstrekken van compositieopdrachten en het hernemen van nieuw werk uit de Zaterdag Matinee. Hij vindt de projecten waarin Arabische en westerse muziek samenkomen aansprekend en waardeert het bijzonder dat de orkesten het gesprek aangaan met de Meervaart en Podium Mozaïek over een programmering in Amsterdamse wijken. De voorgenomen verdergaande samenwerking met het Operakoor is volgens de raad veelbelovend.

Voor de periode 2021 – 2024 heeft de instelling vier kerndoelen geformuleerd in lijn met de missie en visie: excellente uitvoeringen, een inclusief en gastvrij orkest, investeren in de toekomst en goed werkgeverschap. De raad is zeer te spreken over de nadrukkelijk ruimte die beide orkesten bieden aan niet-westerse perspectieven en de manier waarop vanuit de programmering verbindingen worden gemaakt met nieuwe publieksgroepen.

Vernieuwing

NedPhO|NKO heeft de afgelopen jaren een voorbeeldstellende rol gespeeld met een vernieuwende aanpak van educatie. De uitstekende wijze waarop de orkesten invulling geven aan educatie heeft andere orkesten geïnspireerd tot het overnemen van deze werkwijze en gezorgd voor vernieuwing binnen de sector.

NedPhO|NKO heeft veel aandacht voor talentontwikkeling op alle niveaus. De sinds 2015 ingestelde positie van assistent-dirigent wordt voortgezet en de orkesten zijn betrokken bij de Nationale Master Orkestdirectie van de conservatoria in Amsterdam en Den Haag. Studenten directie repeteren bij het orkest en worden gecoacht door de chef-dirigent. Voor andere studenten heeft NedPhO|NKO samen met het Conservatorium van Amsterdam de Orkestacademie ingesteld. Hier worden studenten gecoacht door orkestleden en voorbereid op het werkveld. De instelling werkt verder samen met zangers van de DNO Opera Studio en ondersteunt het Amsterdam Young Philharmonic en Leerorkesten waarbij kinderen van scholen uit achterstandwijken actief zijn.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De instelling volgt de cao Nederlandse Orkesten en de cao voor remplaçanten en laat in de aanvraag zien dat zij invulling geeft aan primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden. Voor al het personeel wordt een loonstijging van 5 procent voorzien in vier jaar. De instelling geeft aan remplaçanten beter te willen belonen, maar hier binnen de huidige middelen geen gelegenheid voor te zien. Met de gevolgen van de Wet Arbeidsmarkt in balans wordt rekening gehouden in de begrotingen.

De liquiditeit, de solvabiliteit en het weerstandsvermogen van NedPhO|NKO geven een positief beeld van de financiële gezondheid. Er blijken uit deze cijfers geen grote risico's, maar het aandeel eigen komsten bedroeg in 2018 slechts 19 procent. NedPhO|NKO geeft een goede toelichting op de begroting en onderbouwt keuzes. Als gevolg van de kostenstijgingen door nieuwe wetgeving en cao-ontwikkelingen heeft de instelling in 2021 een aanzienlijk negatief exploitatieresultaat, maar werkt richting 2024 naar een begrotingsevenwicht. De instelling geeft verder aan dat met het verminderen van het aantal concerten de vaste lasten niet lager worden. De risicoanalyse en de maatregelen bij tegenvallende inkomsten zijn goed uitgewerkt.

NedPhO|NKO wijst erop dat de markt voor sponsoring klein en concurrerend is en dat de sponsorambities in voor de periode 2017 – 2020 te optimistisch waren. De instelling wil zich de komende jaren meer richten op fondsen en de particuliere markt, maar gaat niet in op de manier waarop zij dit wil realiseren.

De raad is positief over het beleid waarmee de toegangsprijzen toegankelijk worden gehouden. De instelling hanteert verschillende prijstypes voor populaire en minder populaire concerten en past prijzen indien nodig aan.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De raad oordeelt positief over het educatieve programma van NedPhO|NKO. Met een gevarieerd aanbod wordt gestreefd naar een grote toegankelijkheid van de activiteiten. In het plan wordt een breed palet aan educatieve initiatieven gepresenteerd. Het gaat om voortzetting van bestaande succesvolle projecten die verder worden uitgebouwd. De instelling richt zich daarbij op kinderen en jongeren van alle leeftijden in het basis-, voortgezet en speciaal onderwijs. Er wordt structureel samengewerkt met een aantal partners in Amsterdam en NedPhO|NKO is medeoprichter van de Alliantie Muziekeducatie Amsterdam. De activiteiten zijn zorgvuldig samengesteld en regelmatig met leerlingen en docenten geëvalueerd om de aansluiting bij het onderwijs te behouden.

Om meer impact te creëren heeft NedPhO|NKO de keuze gemaakt de kleinschalige educatie- en ensembleconcerten te verminderen en meer programma's te maken met een volledig orkest. De keerzijde daarvan is dat in de periode 2021 – 2024 een kleiner aantal kinderen en jongeren zal worden bereikt.

NedPhO|NKO verzorgt tevens concerten in ziekenhuizen, verzorgings- en verpleegtehuizen. Hiervoor is het project 'Muziek en dementie' ontwikkeld waarbij orkestleden muziek maken met dementerende ouderen. Ook ondersteunt het orkest drie jeugd- en leerorkesten. De leerorkesten worden gevormd door leerlingen van dertig scholen uit achterstandswijken. Andere vormen van participatie betreffen een operabegeleiding in de open lucht in Amsterdam-Oost, een participatieopera met het Almeers Jeugd Symfonie Orkest en een dag voor amateurmusici.

De raad stelt vast dat het beleid ten aanzien van publieksbereik succesvol is en dat de concerten ook, meer dan gemiddeld in de sector, een nieuw en meer divers publiek bereiken. De instelling beschrijft een duidelijk doelgroepenbeleid, streeft in de entreprijzen naar flexibiliteit en toegankelijkheid, en hanteert een succesvolle doelgerichte toon in de communicatie.

Geografische spreiding

NedPhO|NKO is zeer goed geworteld in Amsterdam en zet in op een verdere verbinding met Alkmaar en Haarlem. Naast deze drie steden speelt het orkest incidenteel ook in andere plaatsen in Nederland. Het orkest is inmiddels met veel partners een structurele samenwerking aangegaan, zowel binnen als buiten Amsterdam. De spreiding van de educatieve activiteiten is vooral zichtbaar in de wijken van de stad.

NedPhO|NKO heeft zich gevestigd in Amsterdam-Oost, waar het een actieve en uitnodigende rol speelt in de buurt. Dit heeft de zichtbaarheid van de

instelling binnen Amsterdam vergroot. De activiteiten die de instelling in de eigen NedPhO-Koepel ontplooit, geven blijk van een grote maatschappelijke betrokkenheid.

De orkesten maken deel uit van de Amsterdam BIS. In het profiel van de Metropoolregio Amsterdam wordt de regio gepositioneerd als de cultuurregio van Nederland met een nationale en internationale functie en een aantrekkingskracht op excellentie en talent uit het hele land en de wereld. Daarnaast richt de MRA zich op de grootstedelijke context. In zijn reflectie op de aanvraag geeft de Metropoolregio Amsterdam aan dat NedPhO|NKO een belangrijke landelijke, regionale en lokale rol speelt in dit profiel.

Toepassing Fair Practice Code

NedPhO|NKO onderschrijft de Fair Practice Code en geeft expliciet aan dat de drie codes niet los van elkaar staan, maar samenhang hebben. In de reflecties komt deze samenhang ook naar voren. Goed werkgeverschap is een van de kerndoelen voor de komende jaren. Aan de hand van de kernwaarden solidariteit, diversiteit, duurzaamheid, vertrouwen en transparantie beschrijft het orkest het beleid op het gebied van gezondheid en duurzame inzetbaarheid, inclusief leeftijdsbewust personeelsbeleid. NedPhO|NKO heeft aandacht voor persoonlijke omstandigheden, fysieke conditie en de eisen die het werk aan medewerkers stelt. Er wordt iedere twee jaar een tevredenheidsonderzoek gedaan en medewerkers worden bij meerjarenplannen en verantwoordingen betrokken. Er is beleid ten aanzien van ongewenste omgangsvormen en er zijn twee vertrouwenspersonen aangesteld. Het orkest wil samen met de Vereniging van Nederlandse Orkesten en de vakbonden de cao's verder moderniseren en voorstellen ontwikkelen met betrekking tot leeftijdsbewust personeelsbeleid. NedPhO|NKO speelt een actieve rol in de sociale dialoog.

Toepassing Governance Code Cultuur

NedPhO|NKO reflecteert zorgvuldig op de toepassing van de Governance Code Cultuur. De instelling blikt terug op ontwikkelingen in de afgelopen jaren en benoemt uitdagingen voor de nabije toekomst, zoals de actualisering van de statuten op basis van de aangepaste code. De raad van toezicht zal eenmaal in de drie jaar externe begeleiding inschakelen bij de zelfevaluatie.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

NedPhO|NKO geeft aan trots te zijn op de educatieprogramma's die goed aansluiten bij de diversiteit van de Amsterdamse leerlingen en op de samenwerkingen met artistieke partners als stichting Souk en het Amsterdams Andalusisch Orkest. NedPhO|NKO erkent tegelijk dat er op dit vlak nog veel uitdagingen zijn en heeft een actieplan opgesteld. Zo wil de

instelling de samenstelling van de eigen organisatie diverser maken, in het programma meer ruimte bieden aan niet-westerse culturele perspectieven, campagnes ontwikkelen (eventueel met externe marketingbureaus) om cultureel divers publiek te bereiken en met jeugdorkesten en conservatoria het gesprek aangaan hoe het vak van musicus aantrekkelijker te maken voor jongeren met een niet-westerse achtergrond. Mede gelet op de goede verbindingen die NedPhO|NKO heeft in de buurt waar zij gevestigd is (Amsterdam-Oost), vindt de raad dat zij de code voorbeeldstellend toepast.